

El sector de la construcció com a estabilitzador econòmic

Miquel Pujal i Laborda

Sector de la construcció

- El sector de la construcció és responsable de prop del 60% de la formació bruta de capital.

- Una reducció en el sector provocarà una ràpida reducció en el nivell d'inversió al país i, per tant, del PNB d'Andorra.

- El nivell de treballadors i el percentatge del PNB a Europa comparat amb Andorra és el següent:

- El sector aporta aproximadament el 20% dels salaris de la CASS.

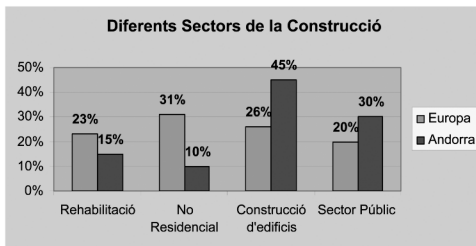
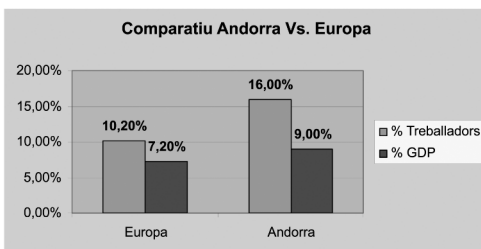
- El sector aporta més del 50% en la formació bruta de capital que existeix en altres economies atesa la manca d'indústria a Andorra, que és la que efectua aquesta inversió.

- El sector té un pes sobre el PIB comparativament superior al d'altres economies (encara que no disposem de dades fiables).

- El sector té una composició prou diferent de la seva oferta de serveis.

- Andorra es troba en un moment econòmic de desenvolupament diferent al de la majoria dels països europeus.

- Amb el temps hi haurà una assimilació al que és Europa.

Evolució del sector de la construcció

El creixement del sector aquests 10 últims anys ha estat espectacular:

- La massa salarial ha augmentat prop d'un 75%, en passar de 4.008 treballadors el maig de 1996 a 6.630 el maig de 2007.

- El salari mitjà ha passat dels 1.197 €/mensuals del 1996 als aproximadament 1.873 €/mensuals actuals, cosa que representa un augment de prop del 60%.

- La població ha passat de 63.859 habitants el 1996 als 81.000 actuals.

Per resumir podem dir que la població ha augmentat aproximadament un 25%, però el nombre de treballadors actius en el sector de la construcció ha augmentat prop d'un 70%.

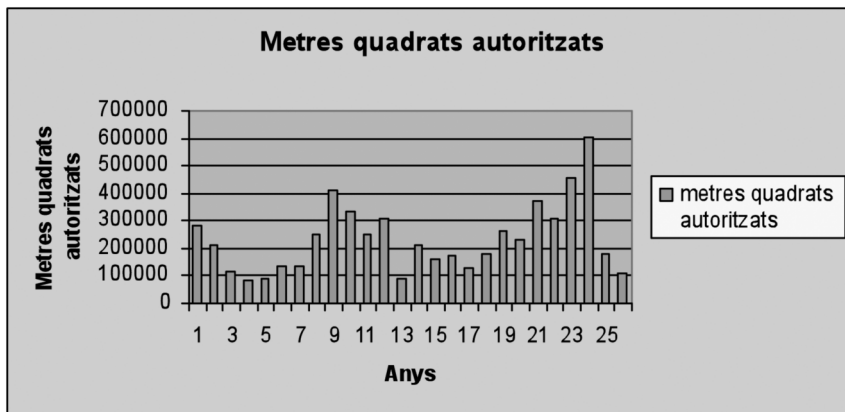
Adicionalment, si tenim en compte que la població té persones assalariades i no assalariades, significa que aquest augment del sector de la construcció, a l'hora de crear riquesa i donar feina al país, ha estat molt superior.

Evolució del sector de la construcció aquests darrers anys

L'evolució dels permisos de construcció aquests últims anys ha sofert també un augment considerable.

Aquest augment ha estat originat per raons de mercat, de tipus d'interès reals negatius, pas de l'estalvi de la borsa a l'immoble i a la moratòria.

Aquest creixement des del 1981 fins al 2006 ha estat:

Evolució del sector de la construcció aquests darrers anys

Si mirem la relació entre massa salarial i metres quadrats construïts, podem observar una relació entre el creixement del sector i el dels metres quadrats mitjans autoritzats al país:

Podem obtenir aquesta relació a través d'una regressió i ens dóna el següent valor:

Cada metre quadrat autoritzat addicional suposa 0,0041 llocs de treball addicionals. Per tant, cada 1.000 metres autoritzats generarien 4 llocs de treball addicionals i, al revés, 1.000 metres menys suposarien 4 llocs de treball menys.

Possible evolució del sector durant el proper any

Si mirem les dades que sembla que defineixen la quantitat de treballadors dins el sector i intentem calcular la quantitat de treballadors del sector per al proper any, tenim una previsió d'una forta davallada.

Així, si prenem com a variables definitòries:

- Metres quadrats autoritzats en el mercat privat
- Inversió realitzada per les administracions.

I realitzem una regressió obtenim el següent resultat:

Amb una despesa de les administracions de 147 milions d'€ i observant la tendència dels metres quadrats autoritzats, obtenim una previsió de nombre de treballadors inferior als 5.500 treballadors per al 2008.

Avui dia en tenim més de 6.000, fet que suposa una davallada del 20% del nombre de treballadors.

Any	Metres quadrats autoritzats	Nombre treballadors
1988	250388	3.361
1989	411675	4.115
1990	336331	4.753
1991	249215	4.835
1992	308599	4.526
1993	89642	4.165
1994	211787	4.199
1995	159833	4.093
1996	175018	4.118
1997	125550	4.215
1998	181673	4.524
1999	260438	4.917
2000	233940	5.247
2001	375571	5.451
2002	309918	5.645
2003	456180	5.862
2004	605751	6.282
2005	181149	6.747
2006	111133	6.908

Principal diferència en l'estabilitat econòmica

- Economies veïnes posseeixen diferents sectors econòmics.
- Andorra disposa bàsicament de quatre sectors:
 - Comercial
 - Turisme
 - Construcció
 - Financer

Andorra no posseeix una economia de dimensions suficients per tal de poder crear camps nacionals que puguin exportar els seus serveis, amb la qual cosa ens quedem limitats al nostre territori per poder créixer.

Per tant, l'exportació d'indústries i serveis es fa força difícil, cosa que limita el creixement de la nostra riquesa a través de les exportacions.

Aquesta possibilitat queda interrompuda arran de les limitacions legals amb països

tercers, que ens impossibiliten poder exportar els nostres serveis i aprofitar la nostra infraestructura existent per créixer.

Generació de riquesa

Els països generen riquesa a través del creixement dels seus sectors econòmics així com de l'augment en les exportacions.

Andorra no disposa de capacitat per generar nous sectors industrials per tal de poder generar aquesta riquesa: manca de tractats de doble imposició, mercats petits, manca de terreny, manca de lleis estables i eficients, manca de treballadors altament qualificats...

Per augmentar les exportacions hauríem de crear nous sectors econòmics, com els que planteja el Pla 2020, però de moment és encara incert.

Sembla que el futur creixement del país els propers anys dependrà dels sectors actuals.

Quin d'aquests sectors sembla tenir potencial i tendència per créixer?

Potser la banca; la resta de sectors –turisme, comerç i construcció– semblen en retrocés o en estancament. De tota manera, la banca no aportarà creixement pel que fa a salaris, atès que representa un percentatge molt baix del total.

Sembla que els tres sectors es troben en una fase d'estancament i, per tant, incapços d'aportar riquesa addicional al país.

Generació de riquesa?

El país es troba davant un moment d'incertesa respecte a la generació de riquesa al país.

Els sectors tradicionals –comerç i turisme– sembla que es troben en un moment de redefinició d'estratègies per tal de mantenir-se competitius i continuar aportant valor afegit per als seus clients.

Aquests sectors estan totalment influïts per variables de mercat, per la qual cosa el sector públic no pot interferir en el seu creixement-decreixement.

La demanda dins d'aquests tres sectors ve definida pel mercat internacional principalment, demanda que fluctua en funció dels serveis que oferim i de l'estat de les economies als països veïns: l'Estat no pot canviar any rere any aquestes variables.

El sector de la construcció sí.

Possible estabilitzador de l'economia andorrana

El desenvolupament del sector de la construcció és l'únic que les administracions poden gestionar de manera directa.

Un percentatge important dels treballadors depèn de les obres de les administracions en l'execució de les seves tasques.

Les administracions, coordinant i gestionant les seves inversions en el temps, podrien actuar d'estabilitzadors de l'economia andorrana, influint-hi directament amb les seves obres i augmentant-ne la seva oferta o reduint-la, en funció del cicle econòmic del sector i de l'economia del país.

Els economistes sempre pensen en el descobriment d'estabilitzadors per tal de poder influir en les seves economies, per reduir així l'impacte dels cicles econòmics: el sector de l'obra pública n'és un, que, ben gestionat, permetria aquest guany en estabilitat.

Andorra és un dels únics països on, amb un nombre molt reduït de sectors econòmics i amb un nombre molt reduït d'administracions, aquesta gestió podria causar un impacte positiu en la gestió del creixement econòmic i l'estabilitat major que el que es pugui imposar en cap altre país que coneixem, ja que el sector té un pes més reduït i existeixen moltes administracions, cosa que fa que sigui difícil de gestionar.

Miquel Pujal i Laborda,
empresari constructor i president de l'Associació
de Contractistes d'Obres d'Andorra